Vergi tabanı dar ve vergi dağılımı eşitsiz

Dünya Bankası'nın yaptırdığı araştırmaya göre Türk iş dünyası vergi ödemeleri için 254 saat mesai ayırıyor. Araştırmada vergi gelirlerini artırmanın yolunun basit ve şeffaf vergi rejiminden geçtiği de kaydedildi

Dünya Bankası'nın uluslararası denetim, danışmanlık ve vergi hizmetleri şirketi PricewaterhouseCoopers (PwC) ile birlikte Haziran-Temmuz 2006 tarihleri arasında gerçekleştirdiği, "Vergi Tahsilatı: Küresel Görünüm" raporuna göre, karmaşık vergi sistemleri ve iş dünyasının ödediği toplam vergi konusundaki bilgi eksiklikleri yüzünden vergi gelirleri olması gerekenden düşük düzeyde kalıyor. Vergi yükü daha çok iş dünyasına kalıyor. Türk iş dünyası vergilerini ödeyebilmek için 254 saat mesai ayırıyor. Bu sonuç 332 saat olan dünya ortalamasının altında. Türkiye'deki şirketler her yıl 18 farklı vergi ödüyor, bunların ikisi kurumlar vergisi, ikisi istihdam vergisi. Diğer 14 vergiyi ise emlak vergisi gibi farklı vergiler oluşturuyor. Vergi sayısında en çok ödemeyi 130 vergi ile Özbekistan'daki şirketler yapıyor; kurumlar ve istihdam vergisinin olmadığı Maldiv-ler'de ise şirketler yılda sadece bir kez vergi veriyor. PwC Vergi Bölümü Başkanı Adnan Nas şirketlerin ödediği vergi sayısı bakımından Türkiye'nin oldukça iyi durumda olduğunu söylüyor:

EŞİTSİZ VERGİ DAĞILIMI SÖZ KONUSU

Rapora göre en düşük vergi oranları Ortadoğu ve Kuzey Afrika'da. En yüksek şirket vergisi ise yüzde 60'ın üzerinde vergi oranlarının olduğu Aşağı Sahra Afrika bölgesinde. Birçok ülkede idari şartlara uyum sağlamak şirketler için önemli bir yük teşkil ediyor. Raporda ele alınan 175 ekonomide iş dünyası mevzuata uymak için yılda ortalama 35 sayfalık vergi beyannamesi hazırlıyor. Ancak ülkeler arasında büyük farklılıklar bulunuyor. Örneğin Kamerun'da şirketler için vergi beyannamesi 172 sayfayı bulurken Avusturya'da 17 sayfa yeterli oluyor. Dünya genelinde iş dünyası vergi ödemelerini gerçekleştirmek için 332 saat harcıyor. Bu da ülkeler arasında değişim gösteriyor: Brezilya'da bir şirket vergi ödemeleri için 2 bin 600 saat harcarken İsviçre'de ise 68 saatini ayırıyor.

18 farklı vergi veriyoruz

	Türkiye	Bölge	OECD
Ödeme sayısı	18	48,3	15,3
Ayrılan zaman (saat)	254	423	202,9
Kâr üzerinden toplanan vergi	46,3	56	47,8

ŞİRKETLER TOPLUMA KARŞI DAHA BİLİNÇLİ VE ŞEFFAF OLMALI

Rapordan çıkan sonuçlara göre, kurumlar vergisi toplam vergi oranının yüzde 36'sını, yapılan toplam tahsilatın yüzde 11'ini oluşturuyor ve vergi ödemesi için bir şirket tarafından ayrılan zamanın yüzde 25'ini oluşturuyor. Ancak hükümetin ve şirket ortaklarının göz önünde bulundurması gereken istihdam ve emlak vergisi gibi iş dünyasını ilgilendiren başka vergiler de bulunuyor. PwC İngiltere Vergi Hizmetleri Lideri Richard Collier-Keywood'un bu konuda şirketlere önerisi şu: "Şirketler topluma karşı yaptıkları katkı ve üstlendikleri masraflar konusunda daha bilinçli olmalılar. Toplam vergi katkıları ve vergi politikası kararları konusunda daha şeffaf olmaları, ulusal ve küresel ölçekte şirketlerin kamu finansmanına yaptıkları katkı konusunda ortaya daha iyi bir görünüm çıkaracaktır. Bunun vergi politikasının geliştirilmesi konusunda hükümetler ve iş dünyası arasında diyalog sağlanması için daha iyi bir platform yaratacağı inancındayım" diye oldu.

Dünya genelindeki doğrudan, dolaylı ve istihdam vergileri de farklı ülkelerde çok farklı düzeylerde uygulanıyor. Dolaylı vergiler ve istihdam vergileri daha az görünür olanlar ancak bu vergiler toplam vergi ödemelerinin daha iyi raporlanması ve daha çok şeffaflık sağlanması gerektiğini gösteriyor. Aksi taktirde; vergi gelirlerinin iş dünyasını mümkün olduğunca az etkileyecek fakat optimal vergi tahsilatı sağlayacak düzenlemelerin getirilmesi konusunda hükümetlerle şirketlerin işbirliği içinde çalışması zorlaşabilir.

Y